

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Mała Retencja - Duża Sprawa kampania na rzecz poprawy małej retencji na obszarach wiejskich

Mała retencja realizowana przez Lasy Państwowe – koncepcja zadań i prowadzenia inwestycji w obszarach niezalesionych

Mała Retencja - Duża Sprawa

Projekt Fundacji Ekologicznej Zielona Akcja

Konferencja

Alternatywne sposoby gospodarowania wodą zgodnie z wymogami środowiska

Wrocław, 22.06.2015

Ryszard Majewicz

St. Specjalista ds. gospodarki wodnej

Wydziału Realizacji Programów Pomocowych

w RDLP we Wrocławiu

Koordynator regionalny

„Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”

www.lasy.gov.pl

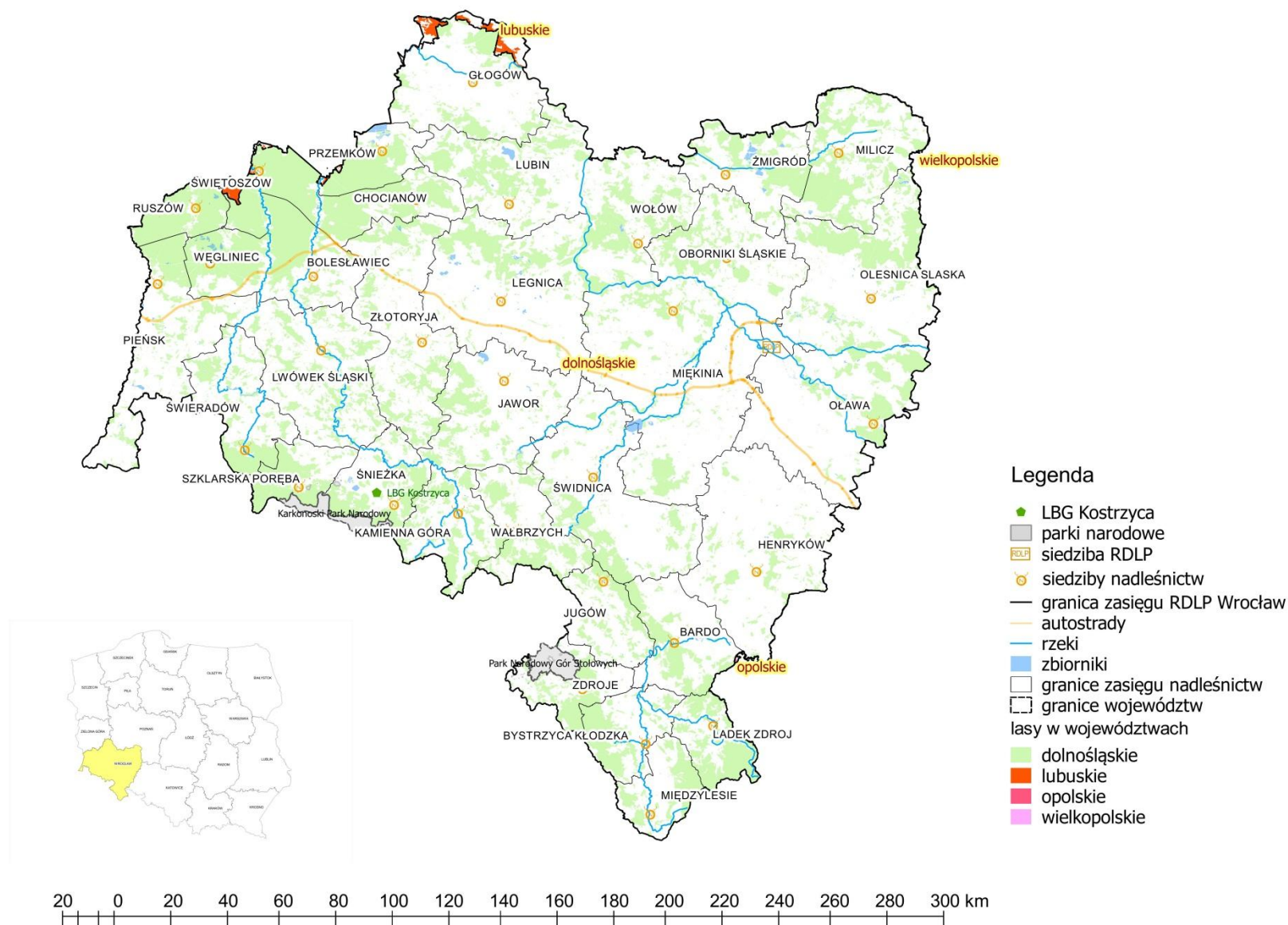
**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Teren województwa dolnośląskiego

Województwo dolnośląskie na tle zlewni górnej i środkowej Odry (oraz zlewni innych rzek)

RDLP Wrocław zasięgi administracyjne nadleśnictw na tle województw

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Projekty małej retencji z zakresu melioracji leśnej realizowane przez PGL Lasy Państwowe na terenie województwa dolnośląskiego

Projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej - realizowane przez Nadleśnictwa z terenu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu

- *„Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych”. **MRN***
- *„Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększanie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie”. **MRG***
- *„Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojсковych zarządzanych przez PGL LP”. **POLIGONY***

Projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej - realizowane przez Nadleśnictwa

Na obszarze RDLP we Wrocławiu, powstałe lub głównie odbudowane w ramach przedsięwzięcia różnorodne obiekty stanowią ważną ochronę zarówno przed nadmiernym spływem powierzchniowym, jak i suszą. Także przyczyniają się do zwiększania bioróżnorodności ekosystemów. Zlokalizowane są głównie w obszarach wododziałowych. To miejsca, na które woda najprędzej spada, i z których najszybciej spływa generując powodzie w dolinach. Dzięki małej retencji jest tam zatrzymywana, także z uwagi na potrzeby wodne gleb "leśnych".

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Projekt małej retencji nizinnej realizowany przez PGL LP RDLP we Wrocławiu na terenie województwa dolnośląskiego

Projekt pod nazwą ***„Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych”***.

Realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie numer POIS.03.01.00-00-003/09 zawartej w dniu 9 czerwca 2010 r. pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a Dyrektorem Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych.

Kwota na jaką opiewa umowa to : **195 200 000,00** PLN z czego **136 000 000,00** PLN zostanie zrefundowanych ze środków Funduszu Spójności.

W skali Polski w realizację projektu „Małej retencji nizinnej” zaangażowanych jest **17** Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w tym **177** Nadleśnictw.

Zakładanym do osiągnięcia efektem rzeczowym jest budowa lub modernizacja **3 595** obiektów, które pozwolą na retencjonowanie **31 619 290,92** m³ wody.

Na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu w projekt „Małej retencji nizinnej” zaangażowanych jest **9** Nadleśnictw.

Planowane do budowy lub modernizacji są **104** obiekty obejmujące **47** zbiorników, natomiast kwota przeznaczona na realizację zadań opiewa na **16 619 981,65** PLN.

Całość przedsięwzięcia zakłada osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci **553 912** m³ retencjonowanej wody.

W naszym regionie wodę retencjonowano zawsze. Mozaika na ścianie umywalni w Nadleśnictwie Bolesławiec.

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Zbiornik retencyjny przy drodze powiatowej i przy dawnej leśniczówce - w Nadleśnictwie Milicz . /Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Zbiornik retencyjny w Nadleśnictwie Ruszów

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Zbiornik retencyjny w Nadleśnictwie Pieńsk

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Zbiorniki retencyjne w Nadleśnictwie Bolesławiec. **Nadmiar wody przelewa się samoczynnie nawadniając zdegradowane tereny popolygonowe.**

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Odpływ wody ze zbiornika w Nadleśnictwie Świętoszów na tereny wcześniej wylesione. /Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Inne budowle retencjonujące wodę – Nadleśnictwo Ruszów. Opóźniacz odpływu (PdO2006) i zastawka drewniana (A4).

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Pływająca wyspa torfowa w zbiorniku retencyjnym w Nadleśnictwie Ruszów. /Archiwum RDLP we Wrocławiu/

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Projekt małej retencji górskiej realizowany przez PGL LP RDLP we Wrocławiu na terenie województwa dolnośląskiego

Projekt pod nazwą ***„Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększanie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie”***.

Realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie numer POIS.03.01.00-00-003/10-00 zawartej w dniu 29 sierpnia 2011 r. pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a Dyrektorem Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych.

Kwota na jaką opiewa umowa to : **172 156 566,00** PLN z czego **140 000 000,00** PLN zostanie zrefundowanych ze środków Funduszu Spójności.

W skali Polski w realizację projektu „Małej retencji górskiej” zaangażowane są **4** Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych (Polski południowej) w tym **55** Nadleśnictw.

Zakładanym do osiągnięcia efektem rzeczowym jest budowa lub modernizacja **3 523** obiektów, w tym **479** zbiorników, które pozwolą na retencjonowanie **1 335 340** m³ wody.

Na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu w projekt „Małej retencji Górskiej” zaangażowanych jest **16 Nadleśnictw.**

Planowane do budowy lub modernizacji są **1 109** obiektów obejmujące **223** zbiorniki, natomiast kwota przeznaczona na realizację zadań opiewa na **39 599 806,94** PLN.

Całość przedsięwzięcia zakłada osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci **468 516** m³ retencjonowanej wody.

Pierwszy z oddanych zbiorników Projektu mrg w Nadleśnictwie Szkłarska Poręba. /Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Zbiornik retencyjny w Nadleśnictwie Bardo Śląskie.

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Zbiorniki retencyjne w Nadleśnictwie Złotoryja. L. Proboszczów. Natura 2000. /Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Najwyżej położone zbiorniki w Polsce w Nadleśnictwie Szkłarska Poręba.

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Renaturyzacja torfowisk. Nadleśnictwo Szklarska Poręba.

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Wodospusty na drodze leśnej z dodatkową retencją w Nadleśnictwie Jugów. Kamienny i drewniany.

(Ponad 1250 szt. w N. Międzyzylesie)

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Bród umocniony kaszycami w Nadleśnictwie Lwówek Śląski.

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Przed realizacją:

Po realizacji:

Kaszycyca w kształcie brodu, chroniąca przepust, drogę publiczną i retencjonująca napływającą wodę - w Nadleśnictwie Zdroje.

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

**Brody przejazdowe (dawniej „most”) podpiętrzające wodę -
w Nadleśnictwie Lwówek Śląski w Leśnictwie Maciejowiec,
(m.in. na podstawie decyzji Dolnośląskiego Konserwatora
Zabytków) oraz w Nadleśnictwie Wałbrzych. /Archiwum RDLP we Wrocławiu/**

Zbiorniki przemysłowe w Głuszycy. Nadleśnictwo Wałbrzych. L. Jedlinka (podczas odbioru).

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Wielofunkcyjny kompleks retencyjny Krzywina w Nadleśnictwie Henryków – ponad 100 000 m³ max. retencjonowanej wody ! Zlewnia Małej Ślęzy.

/Archiwum Nadleśnictwa/

Zbiornik retencyjny położony we wsi i w L-ctwie Skalice w Nadleśnictwie Henryków (podczas odbioru końcowego). /Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Zabudowa nieczynnego i czynnego szlaku zrywkowego w Nadleśnictwie Jugów.

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

Zastawki: kamienna i kamienno-drewniana.

Nowa przepławka dla ryb przy odbudowanej zaporze przeciwrumowiskowej (N. Łądek Zdrój) i most drewniany (N. Zdroje).

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

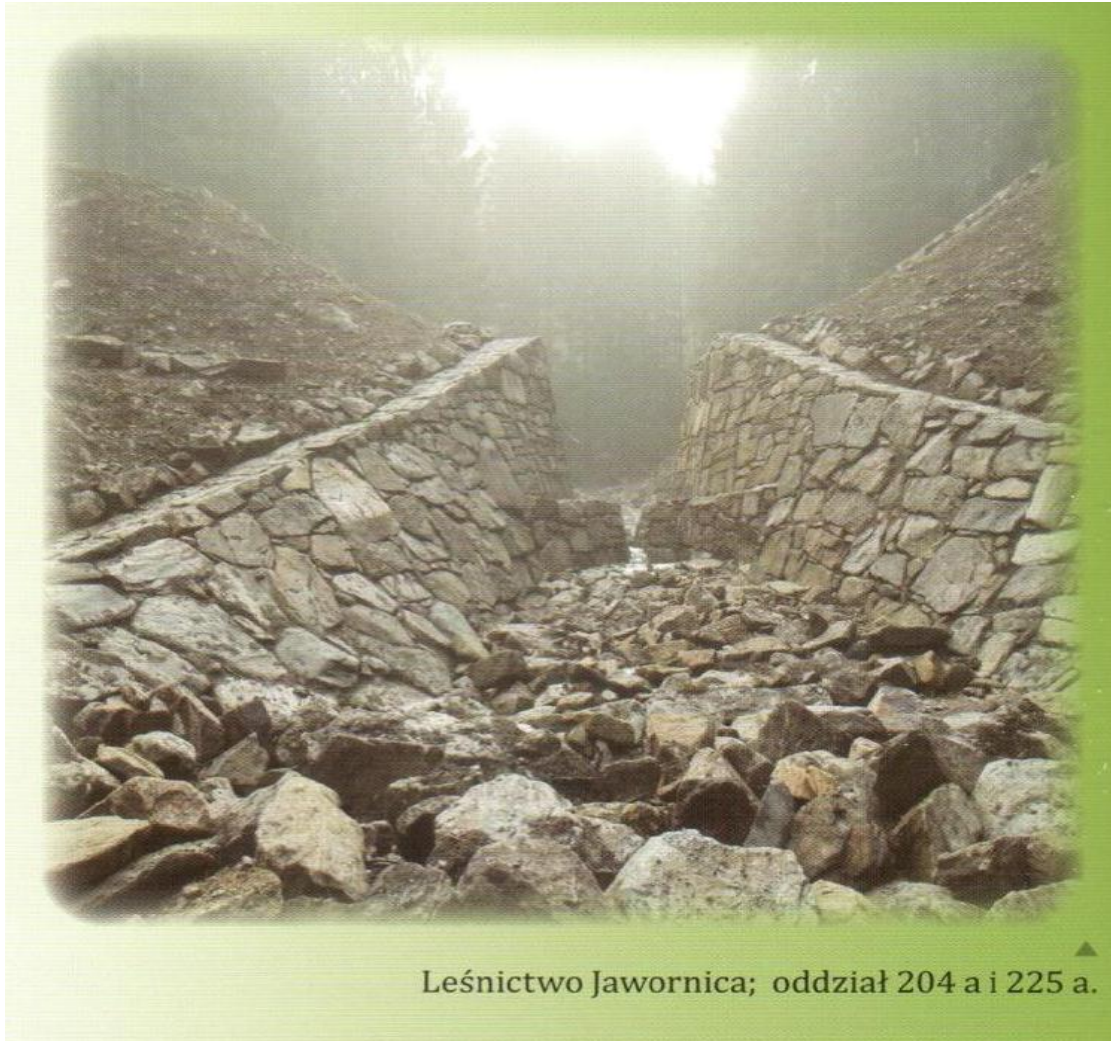

Budowle w Nadleśnictwie Międzyzylesie: bystrze „przeciwstawne” i zabudowa kaszycami skarp brzegów „wklęsłych” potoku górskiego. /Archiwum Nadleśnictwa/

Budowle w Nadleśnictwie Międzylesie. Przeławka szczelinowa na odbudowanym zbiorniku typu „suchego”. /Archiwum Nadleśnictwa/

Leśnictwo Jawornica; oddział 204 a i 225 a.

Kaskada zbiorników zaporowych z przelewami górnymi na potoku górskim w Nadleśnictwach: Śnieżka i Międzyzylesie. /Archiwum RDLP we Wrocławiu/

System zbiorników w Nadleśnictwie Śnieżka w L. Podgórzyn. Drewniana studnia piętrząca i przelewowa wód wezbraniowych.

/Archiwum RDLP we Wrocławiu/

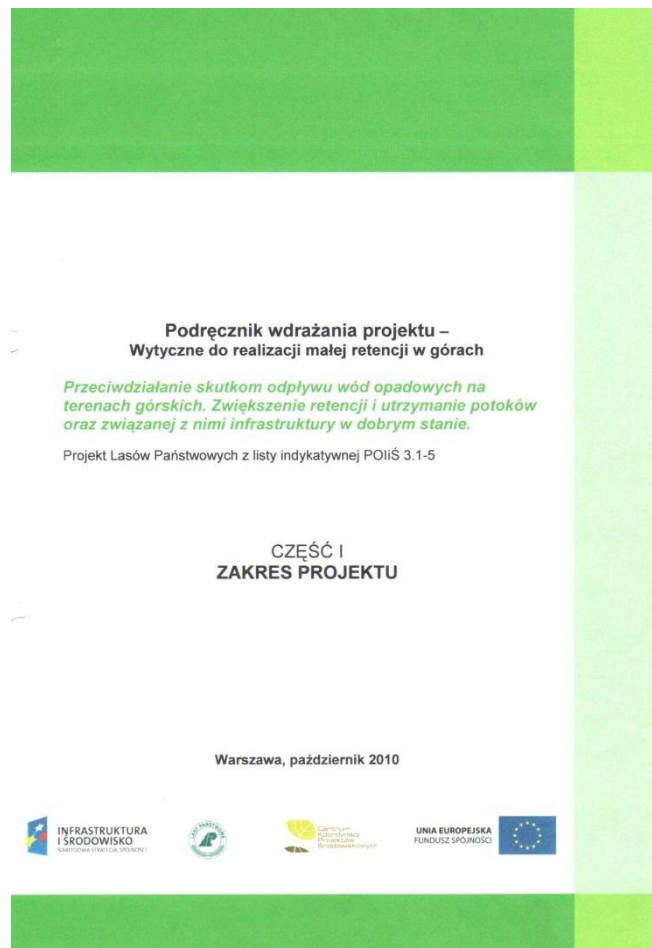
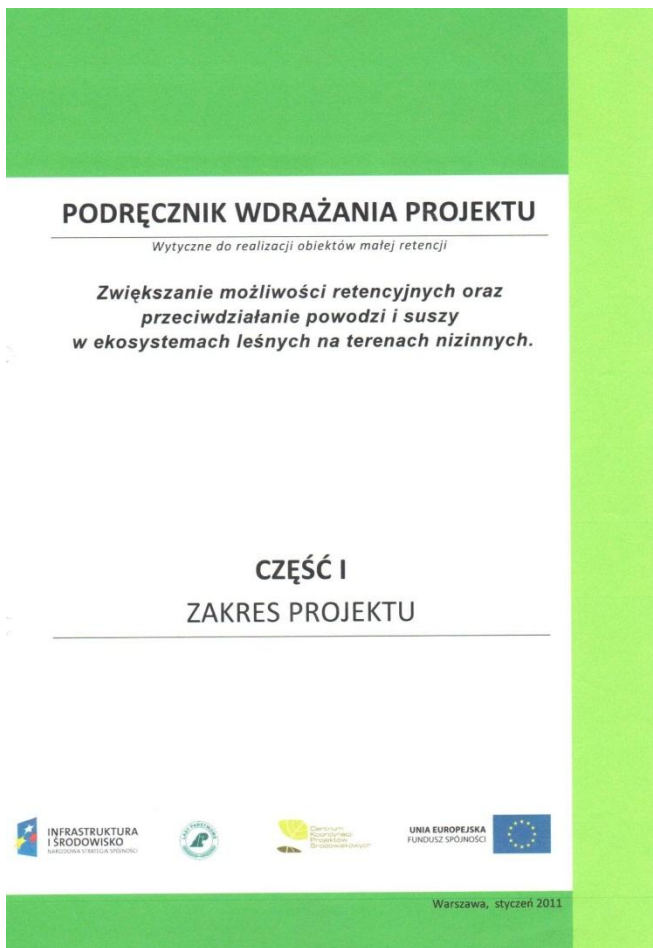

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Projekty małej retencji nizinnej i górskiej realizowane przez PGL LP RDLP we Wrocławiu na terenie województwa dolnośląskiego

**Zadania 2007-2013 były realizowane wg zasad dobrych praktyk.
Zadania 2014-2020 będą realizowane wg zasad dobrych praktyk.**

Realizacja projektu MRN w ujęciu rzeczowym oraz w ujęciu finansowym.

	Ilość obiektów Ilość retencjonowanej wody
	Wykonanie /szt./ Wykonanie /m ³ /
Nadleśnictwo;	
1 Bolesławiec	7 60 781
2 Chocianów	6 45 895
3 Lubin	2 13 866
4 Milicz	19 24 646
5 Pieńsk	4 54 111
6 Ruszów	10 267 295
7 Węgliniec	2 6 651
8 Przemków	1 32 220
9 Świątoszów	56 366 884

Razem RDLP Wrocław:
107 szt. obiektów
872 349 m³ wody

	Limit wydatków kwalifikowalnych /zł./
Nadleśnictwo;	
1 Bolesławiec	2 356 578,90
2 Chocianów	1 296 800,79
3 Lubin	423 050,99
4 Milicz	309 479,93
5 Pieńsk	865 086,50
6 Ruszów	10 226 784,72
7 Węgliniec	125 055,49
8 Przemków	120 104,29
9 Świątoszów	3 278 851,41

Razem RDLP Wrocław:
19 001 793,02 zł.

Realizacja projektu MRG w ujęciu rzeczowym.

Ilość obiektów Ilość retencjonowanej wody

Wykonanie /szt./
Wykonanie /m³/

Nadleśnictwo:

1 Bardo Śląskie

36
25 080

2 Henryków

16
282 297

3 Bystrzyca Kłodzka

4
4 613,40

4 Zdroje

141
9 964

5 Jawor

79
62 533

6 Jugów

76
44 614

7 Kamienna Góra

1
681

8 Łądek Zdrój

39
15 398

9 Lwówek Śląski

166
27 188

10 Międzylesie

139
11 296

11 Szklarska Poręba

180
15 334

12 Śnieżka

135
13 999

13 Świdnica

20
9 750

14 Świeradów

21
60 744

15 Wałbrzych

103
44 377

16 Złotoryja

25
23 770

Razem RDLP Wrocław:

1 181 szt. obiektów

651 638,40 m³ wody

Realizacja projektu MRG w ujęciu finansowym

Limit wydatków kwalifikowalnych

	/zł./
Nadleśnictwo:	
1 Bardo Śląskie	2 077 083,31
2 Henryków	2 979 500,00
3 Bystrzyca Kłodzka	535 217,23
4 Zdroje	2 176 326,12
5 Jawor	5 066 501,25
6 Jugów	4 823 027,14
7 Kamienna Góra	173 161,63
8 Łądek Zdrój	3 608 475,85

Limit wydatków kwalifikowalnych – c.d.

	/zł./
Nadleśnictwo:	
9 Lwówek Śląski	4 096 953,60
10 Międzylesie	4 691 033,81
11 Szklarska Poręba	2 577 422,86
12 Śnieżka	1 853 715,18
13 Świdnica	1 012 494,76
14 Świeradów	1 344 581,29
15 Wałbrzych	5 827 676,77
16 Złotoryja	1 683 192,31

Razem RDLP Wrocław
44 526 363,11 zł.

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

**Projekt małej retencji nizinnej
realizowany przez PGL LP
RDLP we Wrocławiu
na terenie województwa
dolnośląskiego**

**Koncepcja kolejnych zadań i
prowadzenia dalszych inwestycji**

Koncepcja kolejnych zadań i prowadzenia dalszych inwestycji w obszarach niezalesionych dla wzmocnienia kompleksowości efektu.

Rozmiar planowanych zadań retencyjnych w latach 2016-2020:

- Zretencjonowanie **988 630 m³ wody**
- za kwotę: ok. **66 456 700 zł.**
- Planowane działania: **odtworzenie zbiorników retencyjnych, przeciwdziałanie szkodom powodziowym na drogach, zabudowa szlaków zrywkowych, renaturyzacja potoków oraz torfowisk.**
- **W projektach weźmie udział 26 nadleśnictw RDLP.**

Dziękuję za uwagę

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Dyrekcja Generalna
Lasów Państwowych
ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. nr 3
02-362 Warszawa
sekretariat@lasy.gov.pl
tel. +48 22 322 33 44,
fax +48 22 233 44 55